

Referat

Sekretariat:

Aalborg Kommune
Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Forum Embedsmandsgruppen

Tid 13. september 2019, 09.00 – 13.00

Sted Aalborg Kommune, Stigsborg Brygge 5,
9400 Nørresundby, lok. 158

Deltagere Asger Nielsen, Brønderslev
Catrina Bjerregaard Kristensen, Frederikshavn
Torben Mølgaard, Holstebro
Bjarke Jensen, Mariagerfjord
Ann Ammitzbo, Skive
John Patuel Hansen, Struer
Flemming Bach, Vesthimmerland
Michael Palsgaard, Aalborg
Michael Damm, Sekretariatet
Torben Bramming Jørgensen, Sekretariatet
Niels Vedel, Sekretariatet

Afbud Herning
Hjørring
Ikast-Brande
Jammerbugt
Lemvig
Morsø
Randers
Rebild
Thisted
Viborg

Mødeleder Michael Damm

Referent Niels Vedel

Udsendt 25. september 2019

**Sagsnr./Dok.
nr.**

1. Godkendelse af dagsorden.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at forslag til dagsorden godkendes.

Indstilling godkendt

2. Sammentænkning af Havørred Limfjorden og Seatrout Mariagerfjord

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen drøfter scenarier og beslutter grundlag for et nærmere samarbejde mellem Havørred Limfjorden og Seatrout Mariagerfjord.

Baggrund:

Havørred Limfjorden projektet udspringer af vanplanindsatserne i oplandet til Limfjorden. Her har Limfjordsrådet koblet indsatserne med rekreativt lystfiskeri og en digital visualisering af fiskepladserne i Limfjorden mv.

Limfjordsrådet sekretariat er blevet kontaktet af Mariagerfjord Kommune, der ønsker et samarbejde mellem Havørred Limfjorden og Seatrout Mariagerfjord om præsentation af fiskepladser mv på Havørred Limfjordens hjemmeside. Oplæg med scenarier for samarbejde præsenteres på embedsmandsgruppemødet.

Bilag:

Hjemmesiden kan ses her: <https://www.havorredlimfjorden.dk/>

Indstilling godkendt. Der henvises til vedlagte slides.

Der arbejdes videre med et scenarie, hvor Mariagerfjord vises på egen særskilt hjemmeside, med et velfungerende bagvedliggende samarbejde om lystfiskeriet og destinationerne, herunder hjemmeside og skiltning.

Der er opmærksomhed på, at der her er et godt udstillingsvindue for de gode historier fra miljøområdet, der taler ind i fortællingen om bæredygtighed på land og i fjorden.

3. Vandløbsindsatser

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Orientering om status for vandløbsindsatsen tages til efterretning.
- Den reviderede tidsplan godkendes.

Baggrund:

Anden ansøgningsrunde i 2019 løber fra 20. august til 1. oktober.

Sekretariatet orienterer om forventede ansøgninger i den forestående ansøgningsrunde. Der orienteres om indarbejdelsen af vandløbsindsatser fra Frederikshavn i tidsplanen samt øget bemanning i Sekretariatet til løsning af de forestående vandløbsindsatser.

Bilag:

- Revideret tidsplan for vandløbsindsatser præsenteres / eftersendes.

Orientering om status for vandløbsindsatsen blev taget til efterretning. Bemanningen i Limfjordssekretariatet er øget med 2 medarbejdere. Tidsplanen kan dermed i store træk holdes uden justeringer samtidig med, at en større opgavemængde er taget ind fra Frederikshavn.

4. N- og P Vådområdeindsatsen (VOS-pkt)

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Orientering om status for vådområdeindsatsen tages til efterretning.
- Embedsmandsgruppen indstiller, at Limfjordsrådet godkender, at en kvælstofvådområdeindsats i oplandet til Limfjorden på 12 ton N/år flyttes fra 3. planperiode til 2. planperiode.
- Status for P-ådalsindsatsen tages til efterretning.
- Eventuelt stop for P-ådalsindsatsen drøftes.

Baggrund:

Anden ansøgningsrunde i vådområdeindsatsen i 2019 er 14. juni – 3. september. Det er ved at være sidste runde for forundersøgelse, hvis projekterne også skal nå at realiseringsansøges i indeværende planperiode. Flere projekter er opgivet, men nye kommer også til.

Flere Vandoplände når ikke de aftalte mål. I den forbindelse forventes det, at Miljøstyrelsen vil rette henvendelse til Limfjordsrådets Sekretariat om, hvorvidt der i Limfjordsoplandet er muligt at fremskynde en kvælstofindsats på 12 ton (udover de 361 ton N/år) fra 3. til 2. vandplanperiode.

Miljøstyrelsen har gennem længere tid efterspurgt flere fosfor-ådals projekter. KL har på det seneste møde i den nationale styregruppe for vådområder fremført ønske om, at der nu stoppes for yderligere forundersøgelser til P-vådområder. Dette med henvisning til, at de fysiske forhold ikke er tilstede. Det er dog ikke op til styregruppen at træffe en sådan beslutning, den kan kun ministeren træffe. Inden departementet indstiller til ministerbeslutning, har de igangsat en afklaring af behovet.

Sekretariatet orienterer om nyt vedr. forventede ansøgninger i kommende ansøgningsrunde og forventede VOP-ændringer.

Bilag:

- VP2-N-VOP for Limfjorden.

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

I regi af LIFE IP Natureman arbejder Naturstyrelsen med et vådområdeprojekt ved Skals Å. Projektet forventes først at være klar til 3. planperiode.

Der var enighed om at anbefale KL ikke at stoppe fosfor ådals indsatsen. Mariagerfjord og Nissum fjordoplandet understøtter dette. Forventeligt vil det blive et punkt på VOS-møde med Miljø- og Landbrugsstyrelsen den 23. september.

5. Masterplan for Limfjorden

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen anbefaler Limfjordsrådet, at der ikke arbejdes videre med ”Bæredygtig erhvervsudvikling relateret til Limfjorden” som fokusområde
- Opstart af arbejdsgrupperne drøftes.
- Embedsmandsgruppen drøfter afgrænsningen af interessant / partner deltagelse i arbejdsgrupperne og interessant-temadagen.
- Procesplan for udarbejdelse af Masterplanen version 1 godkendes.
- Forslag til produkt drøftes og godkendes.

Baggrund:

Kommissorium for Limfjordsrådets udarbejdelse af en Masterplan for Limfjorden i balance er ved at være færdig behandlet i kommunerne. Der har fra flere udvalg / byråd været bemærkninger til arbejdet, hvilket er gennemgået i vedlagte bilag. Kommunerne har endvidere meldt ind omkring deltagelse i de arbejdsgrupper, der er nedsat omkring de enkelte fokusområder.

Sekretariatet har drøftet opstart af arbejdsgrupperne med lead-kommunerne og en mere detaljeret procesplan er under udarbejdelse.

Der er nu udarbejdet 5 bilag til processen (nye og reviderede bilag vedlægges). Proces og køreplan beskriver hvad der skal ske i den kommende tid, mens de fire bilag er materialer til processen.

Bilag:

- Politiske tilbagemeldinger til kommissorium
- Kommunale tilbagemeldinger vedr. deltagelse i arbejdsgrupperne
- Masterplan 1.0, Proces og køreplan
- Bilag 1 - Masterplan organisation
- Bilag 2 - Limfjorden i balance kommissorium og strategi 2019
- Bilag 3 - Dagsorden, strategimøder
- Bilag 4 - Limfjorden i balance – Strategi – til politikere
- Detaljeret procesplan for udarbejdelse af Masterplanen version 1 (eftersendes/præsenteres på mødet)

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

I forhold til processen afholdes i nævnte rækkefølge:

- **To faglige strategimøder i arbejdsgrupperne**
- **Første version af "Forslag til strategi" præsenteres på Embedsmandsgruppemøde.**
- **Arbejdsgruppemøde som er et fællesmøde hvor andre "faglige" interessenter kan deltage og være med til at sætte banen.**
- **Embedsmandsgruppemøde**
- **Politisk strategidag med godkendelse af "forslag til strategi – Masterplan 1.0 i**
- **Bredt interessentmøde med præsentation af forslag til strategi – Masterplan 1.0.**
- **Tilretning**
- **Embedsmandsgruppemøde**
- **Limfjordsrådsmøde med godkendelse af forslag inden strategien sendes til politisk behandling i kommunerne.**

Det blev bemærket, at det i arbejdsgrupperne skal være overvejelser omkring involvering / principper for implementering inden for hvert fokusområde.

6. Projekt om opsporing samt bjærgning af garn og indsamling af marint affald i Limfjorden

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at Embedsmandsgruppen:

- Tager orientering om spørgelsesnet projektet til efterretning.
- Drøfter opfølgning på projektet.

Baggrund

Projektet med opfiskning af 10 efterladte spørgelsesnet, er nu afsluttet. I forbindelse med dette arbejde har Limfjordsrådet imidlertid erfaret, at problemet er langt større end blot de 10 net.

Limfjordsrådets formandskab inviterede 05.07.2019 pressen med ud for at bjærge et spørgelsesnet. Der var her mulighed for at følge arbejdet med fjernelse af et af fjordens spørgelsesnet. Der var som det fremgår af bilag en god pressedækning af problemstillingen.

Bilag:

- Notat vedr. pressedækning med link vedlægges dagsordenen.

Indstilling godkendt

Sekretariatet udarbejder forslag til opfølgende projekt til næste embedsmandsgruppemøde. Idéer i forhold til et nyt projekt:

- **Registrering af spørgesgarn via app, lig den der bruges ved sælregistreringer.**
- **Relevant med interessentinddragelse i projektet. Relevante partnere kunne være sportsdykkere og Fritidsfiskere.**
- **Mulighed for crowdfunding kan afklares.**

7. Nyt smolt projekt

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Opfølgende projekt om Smolt vandringer i Limfjorden, herunder økonomi drøftes.

Baggrund:

DTU Aquas undersøgelser fra 2017 og 2018 (økonomisk støttet af medlemskommunerne) gav et overordnet billede af ørredernes adfærd og overlevelse. Det er således stadig ukendt præcist, hvor ørrederne døde, hvad der slog dem ihjel og hvad der kunne gøres for at hjælpe dem.

Ved at anvende en avanceret positioneringsteknologi, kan elektronisk mærkede havørreders position, temperatur og dybde bestemmes med stor præcision en gang i minuttet indenfor udvalgte geografiske områder. I Limfjorden vil det således være muligt at få belyst en række problemstillinger vedrørende havørredens overlevelse og adfærd i området. Man vil eksempelvis kunne få svar på:

- Præcis hvor opholder mærkede ørreder sig i de første kritiske uger i Limfjorden.
- Hvor dør havørrederne og hvad slår dem ihjel.
- Opsøger ørrederne skjulesteder eller andre habitattyper i fjorden.
- Hvilke interaktioner har ørrederne med rovdyr som sæler (udføres ved at mærke et antal sæler med samme type mærker som havørrederne).
- Hvilken betydning har Virksunddæmningen på ørredernes vandring og overlevelse.

Medlemskommunerne bidrog til et DTU-Aquas projekt med mærkning af smolt i Simested å og Karup å i 2017 / 2018. Der blev i alt mærket 101 smolt med individuelt kodede akustiske sendere. Koden blev registreret når fiskene passerede et netværk af hydrofoner opstillet i fjorden. Undersøgelsen viste en meget høj dødelighed fandt sted i selve Limfjorden, og tilsyneladende var koncentreret relativt tæt på vandløbenes munding.

Økonomi:

Det samlede budget for to års mærkning og undersøgelse af i alt 160 smolt og 160 nedgængere fra Karup og Simested Å ligger på 4,15 mio. kr., hvoraf DTU Aqua har indhentet 50 % af finansieringen til undersøgelsen fra EU. Der skal således fremskaffes 2,075 mio. kr. over en periode på tre år for at undersøgelsen kan gennemføres. DTU-Aqua tænker, at bidragsydere kunne være fisketegnsmidler, lystfiskerforeninger, River Fishing, kommuner m.fl.

Derudover vil det være muligt at tilkøbe ekstraundersøgelser i andre vandløb, hvor eksempelvis 40 smolt og/eller nedgængere kan mærkes og deres adfærd beskrives på niveau med DTU Aquas 2017-2018 undersøgelse fra Karup og Simested Å. Prisen for 40 mærkede smolt eller nedgængere vil være 125.000 kr. mens prisen for både 40 nedgængere og 40 smolt vil være 220.000 kr. Heraf kan EU igen betale halvdelen, således at prisen bliver hhv. 62.500 kr. og 110.000 kr.

Bilag:

Notat om den nye detaljerede undersøgelse af Limfjordens havørreder eftersendes.

Rapport om Havørredens migration i Limfjorden (2017 / 2018) kan ses her:

<https://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKewj4kpC2ibfkAhVj2a>

[YKHeWhAPcQFjAAegQIABAC&url=https%3A%2F%2Fwww.aqua.dtu.dk%2Fenglish%2F-%2Fmedia%2Finstitutter%2FAqua%2FPublikationer%2FForskningsrapporter_301_351%2F324-2017-Havoverredsmoltenes-migration-i-Limfjorden.ashx%3Fla%3Dda%26hash%3D4253B70213B40ABBD0F819E1C3539DDDFB2989BE&usg=AOvVaw11Zh34vM5Y1r7Xsp3K64pd](https://www.aqua.dtu.dk/english/media/institutter/aqua/publikationer/forskningsrapporter/301_351/324-2017-Havoverredsmoltenes-migration-i-Limfjorden.ashx?Fla%3Dda%26hash%3D4253B70213B40ABBD0F819E1C3539DDDFB2989BE&usg=AOvVaw11Zh34vM5Y1r7Xsp3K64pd)

Indstilling godkendt. Kommunerne finder det positivt med et opfølgende havørredprojekt.

Der var ønske om en præcisering af hvordan undersøgelsen kan dokumenterer om fisk eks. spises af skarv – Hvis skarven eks. flyver fra området, vil det så kunne blive registreret af hydrofonerne

Kommunerne er indstillet på at bidrage til projektet med et beskedent beløb under forudsætning af:

- **Det skal være tydeligt, hvad der kommer ud af projektet – Hvilke initiativer der konkret vil kunne iværksættes som følge af projektet.**
- **Miljøstyrelsen, fritidsfiskere og lystfiskere også bidrager økonomisk til projektet**

8. Kommende møder i Limfjordsrådet

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen drøfter og giver input til dagsorden for næste møde i Limfjordsrådet.

Baggrund:

Næste møde i Limfjordsrådet afholdes 27. september 2019 ved Aalborg kommune, Stigsborg Brygge 5, Nørresundby lok. 157 & 158 – Mødet starter kl. 9.00.

Forslag til dagsordenspunkter:

- Godkendelse af dagsorden
- Sammentænkning af Havørred Limfjorden og seatrout Mariagerfjord
- Vandløbsindsatser
- N- og P Vådområdeindsatsen (VOS-pkt)
- Masterplan for Limfjorden
- Projekt om opsporing samt bjærgning af garn og indsamling af marint affald i Limfjorden
- Presse
- Orientering / Bordet rundt
- Evt.

Indstilling godkendt.

9. Orientering/Bordet rundt.

- Temamøde om det faglige grundlag for implementering af kompensationsopdræt / muslingeopdræt som marint virkemiddel.
- Orientering om MUFJO

Der blev orienteret om det planlagte temamøde 29.10.2019 om det faglige grundlag for implementering af kompensationsopdræt.

Temadagen følges op af et politisk møde på Christiansborg. Mariagerfjords Borgmester kunne være interesseret i deltagelse.

Der har været en henvendelse fra DN vedr. visuelle udfordringer i forhold til smartfarms. Der var enighed om at denne udfordring skal håndteres. Der kan politisk opfordres til at indarbejde i bekendtgørelsen, at rørene skal undersænkes.

Seneste version af MUFJO ordningen vedhæftes til orientering.

10. Eventuelt

